EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.9.24.
SWD(2018) 419 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A Magyarországra vonatkozó korai előrejelző jelentés

amely a következő dokumentumot kíséri

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK, ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

a hulladékokkal kapcsolatos uniós szabályozás végrehajtásáról, és ennek részeként a települési hulladék újrahasznosítására/újrafeldolgozására vonatkozó 2020-as cél elérése terén elmaradó tagállamokra vonatkozó korai előrejelző jelentésekről

{COM(2018) 656 final} - {SWD(2018) 413 final} - {SWD(2018) 414 final} -
{SWD(2018) 415 final} - {SWD(2018) 416 final} - {SWD(2018) 417 final} -
{SWD(2018) 418 final} - {SWD(2018) 420 final} - {SWD(2018) 421 final} -
{SWD(2018) 422 final} - {SWD(2018) 423 final} - {SWD(2018) 424 final} -
{SWD(2018) 425 final} - {SWD(2018) 426 final}

1. Bevezetés

Ez a korai előrejelző jelentés a Bizottság átfogó végrehajtási jelentésének részét képezi, és célja, hogy segítse azokat a tagállamokat, amelyek esetében veszélyben forog a 2008/98/EK irányelv 11. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt, az újrahasználatra előkészített/újrafeldolgozott települési hulladékra vonatkozó 2020. évi 50%-os célkitűzés teljesítése. A jelentés a Bizottság által a tagállamoknak a települési hulladékgazdálkodás területén az uniós jognak való megfeleléshez nyújtott korábbi támogatásra épít[1], amely az érintett tagállamok számára országspecifikus ütemtervek[2] készítését eredményezte.

A korai előrejelző jelentés alapjául szolgáló értékelés az érintett tagállamokat bevonó, együttműködésen alapuló és átlátható folyamaton, valamint e tagállamok legújabb szakpolitikai fejleményeinek mélyreható elemzésén alapul, amelynek keretében a a hulladékgazdálkodásért felelős hatóságokkal széles körű konzultáció zajlott.

Az e folyamat során azonosított lehetséges intézkedések a meglévő bevált módszereken alapulnak, és céljuk, hogy segítséget nyújtsanak a tagállamoknak az újrahasználatra előkészített/újrafeldolgozott települési hulladék arányára vonatkozó 2020. évi célkitűzés megvalósítása terén; ezért a rövid távon is megvalósítható szakpolitikai intézkedésekre összpontosítanak. Ezeket az intézkedéseket úgy kell tekinteni, mint amelyek kiegészítik a megfelelést támogató korábbi tevékenységek részeként az ütemtervekben javasolt intézkedéseket, valamint a környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálatában megfogalmazott ajánlásokat[3].

2. Főbb megállapítások

2016-ban Magyarországon a települési hulladék újrafeldolgozási aránya (beleértve a komposztálást is) 35%, míg a lerakóba kerülő települési hulladék aránya 51% volt. A hulladékgazdálkodás területén meglévő és egyértelműen tervezett politikák elemzése alapján Magyarország esetében fennáll annak kockázata, hogy a települési hulladék újrahasználatra való előkészítésére/újrafeldolgozására vonatkozó 2020. évi 50%-os célkitűzés nem valósul meg.

A korai előrejelző jelentés alapjául szolgáló értékelés[4] azt a következtetést vonja le, hogy a magyarországi hulladékgazdálkodási rendszer közelmúltbeli jelentős reformja ellenére e szakpolitikai változások hatásai még nem érzékelhetőek. A lassú fejlődés oka az, hogy a

[1] http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/support_implementation.htm
[2] A Magyarország számára készített ütemterv: http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/facsheets%20and%20roadmaps/Roadmap_Hungary.pdf
[3] http://ec.europa.eu/environment/eir/country-reports/index2_en.htm
[4] Eunomia Research & Consulting és társai (2018): „Study to identify Member States at risk of non-compliance with the 2020 target of the Waste Framework Directive and to follow-up phase 1 and 2 of the compliance promotion exercise. The early warning report: Hungary." (*Tanulmány azon tagállamok azonosítására, amelyek esetében veszélyben forog a hulladékokról szóló keretirányelvben meghatározott 2020. évi célkitűzésnek való megfelelés, továbbá a megfelelést támogató gyakorlat 1. és 2. fázisának nyomon követésére. Korai előrejelző jelentés: Magyarország.*)

háztartások nem kapnak ösztönzést az elkülönített gyűjtésben való részvételre, és elégtelen gazdasági eszközök állnak rendelkezésre az ágazat jelentős fejlesztésének előmozdításához.

Az alábbi táblázat azokat a lehetséges intézkedéseket sorolja fel, amelyek Magyarországnak a hulladékgazdálkodás javítása érdekében tett erőfeszítéseit támogathatják.

A TELJESÍTMÉNY JAVÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ LEHETSÉGES INTÉZKEDÉSEK ÁTTEKINTÉSE
Elkülönített gyűjtés
Mivel még nem ismert, hogy mennyire jól működik az újonnan létrehozott települési hulladékgazdálkodási rendszer, a hosszabb távú fellépés a reform eredményeitől függ. Rövid távon azonban a következő intézkedések segíthetnek a teljesítmény javításában:
1) A nemzeti hulladékgazdálkodási szolgáltatási tervben szereplő minimumkövetelmények módosítása a kötelező házhoz menő papírgyűjtés előírása érdekében; a szolgáltatónak e szolgáltatást legalább kéthetente kell biztosítaniuk a városi és elővárosi területeken, minden utcai szintű ingatlan számára.
2) Továbbá amennyiben a nemzeti teljesítményadatok a vártnál alacsonyabb településihulladék-újrafeldolgozási arányt jeleznek, a minimumkövetelményeket az alábbi módon kell ismét módosítani: **a.** a háztartásokból begyűjtött maradékhulladékra rendelkezésre álló kapacitás csökkentése; valamint **b.** a háztartási maradékhulladék gyűjtése gyakoriságának csökkentése.
Tájékoztatás és tudatosítás
3) A rendelkezésre álló kommunikációs költségvetés hatékonyságának maximalizálása érdekében: **a.** A kiadásokat a már viszonylag jól teljesítő területekre kell összpontosítani azzal a céllal, hogy még jobb teljesítményre ösztönözzék ezeket; és ezáltal **b.** A beruházásokat a különböző területeken nyújtott újrafeldolgozási szolgáltatások különböző változásaihoz kell kötni, a megfelelő logisztikával rendelkező területekre összpontosítva, ahol a gyűjtési szolgáltatások a közelmúltban javultak.
4) Mérlegelni kell a tájékoztatási tevékenységek további finanszírozásának lehetőségét, amennyiben mind helyi, mind nemzeti szinten támogatást kell nyújtani.

Hosszabb távú kiemelt intézkedések

Gazdasági ösztönzők/hulladékdíjak

5) A szolgáltatási díj reformjának megfontolása annak érdekében, hogy az jobban ösztönözze az újrahasznosítást. Ezt úgy lehetne megvalósítani, hogy egy, a szolgáltatási díj jelenlegi „minimumszintjét” meghaladó újabb teljesítményszintet vezetnek be. E rendszer keretében a magasabb követelményeket elérők nagyobb „korrekciós díjat” kapnának azoknál, akik a jelenlegi minimumkövetelményeknek felelnek meg – ezek túl alacsonyan került megállapításra ahhoz, hogy ösztönözze a teljesítmény jelentős javulását.

A településeknek nyújtott technikai támogatás

6) A magyarországi hulladékgazdálkodás javításához szükséges tudásalap fejlesztése a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. (NHKV Zrt.) által. Ezt úgy lehetne megvalósítani, hogy az önkormányzatoktól és a szolgáltatóktól a rendszer teljesítményének költséghatékonyságát javító bevált gyakorlatokkal kapcsolatos információkat gyűjtenek, és ilyen információkat osztanak meg velük.

7) Teljesítményadatok alkalmazása annak biztosítása érdekében, hogy a hulladékgazdálkodási rendszerek eltérései Magyarország-szerte észszerű szinten maradjanak, és az egész országban legfeljebb öt vagy hat szolgáltatási megoldás létezzen.

8) Olyan nemzeti szintű rendszer kialakítása, amely technikai támogatást nyújt az önkormányzatoknak, különösen a következő területeken:

- **a.** a gyűjtési szolgáltatások kiválasztása;
- **b.** a szolgáltatások közbeszerzése;
- **c.** a szolgáltatások kezelése;
- **d.** tájékoztató kampányok;

valamint a költségcsökkentés és a teljesítmény javítása által a hatékonyság javítását elősegítő jó ötletek és gyakorlatok aktív megosztása.